

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. birželio 22 d.
Vilnius

Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Jurgita Rimeikienė,
sekretoriaujant Jolantai Žilienei,
dalyvaujant pareiškėjo Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro atstovui Valerijui Paškevič,
suinteresuoto asmens VĮ „Turto bankas“ atstovui Remigijui Ilevičiui,
viešame teismo posėdyje nuotoliniu būdu išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjo Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro patikslintą pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, suinteresuoti asmenys – VĮ „Turto bankas“, VĮ „Registrų centras“, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Vilniaus miesto savivaldybės administracija.

Teismas

n u s t a t ė:

pareiškėjas Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras patikslintu pareiškimu prašė teismo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad žemės sklypo, esančio Filaretų g. 36, Vilniuje (žemės sklypo kadastrinis Nr. 0101/0044:290, unikalus Nr. 4400-2101-7747), kadastro duomenų byloje, parengtoje VĮ „Registrų centras“ matininko R. Laurinkaus, esančiame žemės sklypo plane pažymėti transporto priemonių stovėjimo aikštelė „a1“, pėsčiųjų takai „p1“, „p2“, „p3“, „p4“, laiptai „l1“ (unikalus Nr. 4400-5109-4072), futbolo aikštė „a2“, bėgimo takas „p5“ (unikalus Nr. 4400-5109-4083), vaikų žaidimų aikštelės „a3“, „a4“, „a5“, pėsčiųjų takas „p6“ (unikalus Nr. 4400-5109-4094), nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

Pareiškime nurodyti objektai (išskyrus žemės sklypo kadastro duomenų byloje, parengtoje VĮ „Registrų centras“ matininko R. Laurinkaus, esančiame žemės sklypo plane pažymėtus simboliais „a-3, a-4, a-5, p-6“) buvo sukurti (pastatyti) 1961 m. Jokių kitų, išskyrus pateiktus teismui, dokumentų, patvirtinančiųjų statybų faktą, neišliko, tuo tarpu pagal 1964 m. Civilinio kodekso 97, 98 straipsnius valstybė buvo vienintelė viso valstybinio turto savininkė. Iki 1991 m. galiojusios teisės normos ir teismų praktika suformavo prezumpciją, pagal kurią visi viešosios nuosavybės teisės objektai priklauso valstybei, jeigu nėra įrodyta, kad jie įstatymų nustatyta tvarka būtų perduoti savivaldybės nuosavybėn (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2000-09-20 nutartis Nr. 3K-3-856/2000, 2008-03-14 nutartis Nr. 3K-7-38/2008). Minėti objektai nėra nei Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, nei valstybės balanse, ir tiek valstybė, tiek savivaldybė neturi formalios nuosavybės teisės į šiuos nekilnojamuosius daiktus. Pareiškėjas negali kitokia, t. y. ne teismo, tvarka gauti ginčo turto nuosavybės teises valstybei patvirtinančių dokumentų, tuo tarpu kyla būtinumas renovuoti, atnaujinti šiuos objektus, o šiam tikslui būtina gauti valstybės finansavimą, kas nėra įmanoma, kol šie objektai nėra įtraukti į Nekilnojamojo turto registrą. Dėl to pareiškėjas prašo nustatyti atitinkamą juridinę reikšmę turintį faktą, siekdamas įregistruoti valstybės daiktines teises Nekilnojamojo turto registre. Žemės sklypo kadastro duomenų byloje, parengtoje

VĮ „Registrų centras“ matininko R. Laurinkaus, esančiame žemės sklypo plane pažymėtus simboliais „A-3, A-4, A-5, P-6“ objektus: šie objektai (o tai yra žaidimų aikštelės (A3, A4, A5), pėsčiųjų takas „P6“), buvo pastatyti 2018 m. Tuometinė pareiškėjo administracija nesureikšmino jų statybos fakto, nerengė atitinkamo projekto, lėšos aikštelės įrenginiams buvo gautos metų pabaigoje ir buvo siekiama kuo skubiau įsigyti įrangą bei ją sumontuoti, nes pareiškėjas neturėjo jokios vaikams skirtos vietos žaisti teritorijoje. Buvo manoma, kad žaidimų aikštelės įrenginiai nėra statiniai, todėl nebuvo rengiamas joks aikštelės įrengimo projektas.

Vilniaus miesto savivaldybės administracija pateikė atsiliepimą į patikslintą pareiškimą, nurodė, kad objektai nėra nei Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, nei valstybės balanse, ir tiek valstybė, tiek savivaldybė neturi formalios nuosavybės teisės į šios nekilnojamojo daiktus. Suinteresuotas asmuo prašo dėl pareiškimo pagrįstumo, pateiktų įrodymų juridiniam faktui nustatyti pakankamumo, spręsti teisės aktų nustatyta tvarka.

Suinteresuotas asmuo VĮ „Turto bankas“ atsiliepimo į galutinai patikslintą pareiškimą nepateikė, tačiau buvo teikęs atsiliepimą į pradinį pareiškimą, nurodė, kad iš pareiškėjo pateiktų dokumentų matyti, jog turtas buvo pastatytas kaip valstybės nuosavybės objektas ir nuo pat jo sukūrimo iki šio momento jis išsaugojo valstybės nuosavybės statusą. Mano, kad šiuo atveju pareiškėjas turėtų prašyti nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą daiktinių teisių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre tikslu, kad turtas yra valstybės – Lietuvos Respublikos – nuosavybė.

Suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos atsiliepimo į patikslintą pareiškėjo pareiškimą nepateikė.

2022-06-07 teismo posėdžio metu pareiškėjo atstovas palaikė patikslintą pareiškimą. Papildomai paaiškino, kad dauguma objektų pastatyti 1961 m. Išliko tik keli dokumentai, kurių nepakanka nustatyti nuosavybės teisę. Kitokių dokumentų nėra. Kilo būtinybė rekonstruoti objektus, reikia valstybės finansavimo, kuris gali būti suteiktas tik įregistravus objektus. VĮ „Registrų centras“ atsisakė registruoti. Tik teismo keliu galima nustatyti nuosavybės teisę. Keli objektai 2018 m. įrengti, bet pareiškėjo administracija nebuvo parengusi projektų, patvirtinusių dokumentų. Dėl objekto statybos turi tik įrangos sertifikatą.

2022-06-07 teismo posėdžio metu suinteresuoto asmens VĮ „Turto bankas“ atstovas su patikslintu pareiškimu sutiko. Nurodė, kad turtas buvo sukurtas kaip valstybės, nėra duomenų, kad privačių asmenų lėšomis. Lieka konstatuoti, kad turtas yra valstybės nuosavybė.

Pareiškimas tenkintinas.

Iš Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo (registro Nr. 44/1391614) teismas nustatė, kad žemės sklypas, esantis Filaretų g. 36, Vilnius, unikalus numeris 4400-2101-7747, nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai; žemės sklypo patikėjimo teisę įregistruota Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos; minėtame žemės sklype turto (pastatams) patikėjimo teisę įregistruota pareiškėjui. VĮ „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto objekto kadastrinių matavimų byloje, parengtoje žemės sklypui su statiniais (Filaretų g. 36, Vilnius), kurio kadastrinis Nr. 0101/0044:290, nustatyta, kad kitos inžinerinės paskirties statinių - transporto priemonių stovėjimo aikštelės „a1“ statybos pradžios metai 1961 m., statybos pabaigos metai 1988 m., pėsčiųjų tako „p1“ ir „p2“ statybos pradžios ir pabaigos metai 1961 m., pėsčiųjų tako „p3“ ir „p4“, laiptų „l1“ (unikalus Nr. 4400-5109-4072) statybos pradžios ir pabaigos metai 1988 m.; sporto inžinerinės paskirties statinių - futbolo aikštės „a2“, bėgimo takas „p5“ (unikalus Nr. 4400-5109-4083) statybos pradžios ir pabaigos metai 1961 m., vaikų žaidimų aikštelės „a3“, „a4“, „a5“, pėsčiųjų takas „p6“ (unikalus Nr. 4400-5109-4094) statybos pradžios ir pabaigos metai 2018 m. Minėta kadastrinių matavimų byla parengta matininko Rimo Laurinkaus. Šie objektai nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

VĮ „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto objekto kadastrinių matavimų byloje dalies nurodytų objektų statybos metai yra 1961 m. Pagal 1964 m. galiojusio Civilinio kodekso 97 straipsnį valstybė yra vienintelė viso valstybinio turto savininkė. Žemė, jos gelmės, vandenys ir miškai yra išimtinė valstybės nuosavybė ir suteikiami tikrai naudotis. Valstybei priklauso pagrindinės gamybos priemonės pramonėje, statyboje ir žemės ūkyje, transporto ir ryšių priemonės, bankai, valstybės įsteigtų prekybos, komunalinių ir kitokių įmonių turtas, pagrindinis miestų butų fondas, taip pat kitas turtas, būtinas valstybės uždaviniams įgyvendinti (1964 m. Civilinio kodekso 98 straipsnis).

Pareiškėjas pareiškimu prašo teismo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad žemės

sklypo, esančio Filaretų g. 36, Vilniuje (žemės sklypo kadastrinis Nr. 0101/0044:290, unikalus Nr. 4400-2101-7747), kadastro duomenų byloje, parengtoje VI „Registrų centas“ matininko R. Laurinkaus, esančiame žemės sklypo plane pažymėti transporto priemonių stovėjimo aikštelė „a1“, pėsčiųjų takai „p1“, „p2“, „p3“, „p4“, laiptai „l1“ (unikalus Nr. 4400-5109-4072), futbolo aikštė „a2“, bėgimo takas „p5“ (unikalus Nr. 4400-5109-4083), vaikų žaidimų aikštelės „a3“, „a4“, „a5“, pėsčiųjų takas „p6“ (unikalus Nr. 4400-5109-4094) (toliau – ir Objektai), nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei. Pareiškėjas ketina renovuoti, atnaujinti šiuos objektus, o šiam tikslui būtina gauti valstybės finansavimą, kas nėra įmanoma, kol šie objektai nėra įtraukti į Nekilnojamojo turto registrą. Todėl pareiškėjas prašo nustatyti juridinį faktą, kad minimi Objektai priklauso Lietuvos valstybei, siekiant įregistruoti valstybės daiktines teises Nekilnojamojo turto registre.

Juridinę reikšmę turintys faktai – tai įstatymų nustatytos aplinkybės, nuo kurių priklauso asmeninių ar turtinių teisių atsiradimas, pasikeitimas ar pabaiga. Kai tam tikras juridinis faktas nėra akivaizdus arba nėra jį patvirtinančių dokumentų, asmuo negali įgyti atitinkamų subjektinių teisių arba įgyvendinti jau esamos subjektinės teisės. Tokiu atveju asmuo gali pasinaudoti įstatymo įtvirtinta teise kreiptis į teismą, prašydamas nustatyti atitinkamą juridinį faktą. Pagal CPK 444 straipsnio 1 dalį ypatingosios teisenos tvarka gali būti nustatomi tie faktai, nuo kurių priklauso asmenų asmeninių ar turtinių teisių atsiradimas, pasikeitimas ar pabaiga, t. y. juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymas galimas tik tuo atveju, kai tai sukelia teisines pasekmes. Pagal CPK 445 straipsnį teismas nustato juridinę reikšmę turinčius faktus tik tada, kai pareiškėjas negali kitokia tvarka gauti tuos faktus patvirtinančių dokumentų arba kai negalima atkurti prarastų dokumentų. Juridinę reikšmę turintį faktą teismas gali nustatyti, kai yra šios aplinkybės: 1) prašomas nustatyti faktas turi turėti juridinę reikšmę; 2) pareiškėjas neturi dokumentų, patvirtinančių tą juridinę reikšmę turintį faktą; 3) pareiškėjas negali kitokia, t. y. ne teismo, tvarka gauti dokumentų, patvirtinančių atitinkamą juridinę reikšmę turintį faktą, arba pareiškėjas negali ne teismo tvarka atkurti prarastų dokumentų, patvirtinančių juridinę reikšmę turintį faktą. Kai nėra bent vienos iš nurodytų aplinkybių, klausimas dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo nenagrinėtinas teisme (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Senato 2005-12-29 nutarimas Nr. 56 „Dėl teisės normų, reglamentuojančių juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymą, taikymo teismų praktikoje“, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010-12-21 nutartis Nr. 3K-3-543/2010 ir kt.). Pažymėtina, kad bylose dėl juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymo įrodinėjimo ypatumą lemia tai, kad šiose bylose yra naudojami netiesioginiai įrodymai. Jeigu pareiškėjas turėtų tiesioginių prašomą nustatyti juridinį faktą patvirtinančių įrodymų, tai jam apskritai nereikėtų kreiptis į teismą (CPK 445 straipsnis), todėl į šią aplinkybę, kad įrodinėjimas vyksta netiesioginiais įrodymais, būtina atsižvelgti sprendžiant įrodymų pakankamumo klausimą. Bylose, kuriose įrodinėjama netiesioginiais įrodymais, prielaidų darymas yra neišvengiamas. Dėl to Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pabrėžęs, kad yra svarbu, jog viena prielaida būtų motyvuota, t. y., kad ji būtų pagrįsta byloje esančiais įrodymais, jog priešingos prielaidos tikimybė būtų mažesnė. Tačiau, nepaisant tokių bylų įrodinėjimo proceso specifikos, įrodinėjimo pareiga ir pagrindinis vaidmuo įrodinėjant tenka įrodinėjamų aplinkybių nustatymu suinteresuotoms šalims (CPK 178 straipsnis), o teismai, vertindami pateiktus įrodymus, remiasi įrodymų pakankamumo taisykle. Išvada dėl konkrečios faktinės aplinkybės egzistavimo daroma pagal vidinį teismo įsitikinimą, grindžiamą visapusišku ir objektyviu visų reikšmingų bylos aplinkybių išnagrinėjimu (CPK 185 straipsnio 1 dalis). Dėl to teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą. Vertindamas konkrečioje byloje surinktus faktinius duomenis, teismas privalo vadovautis ir teisingumo, protingumo, sąžiningumo kriterijais (CPK 3 straipsnio 7 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. lapkričio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-613/2013).

Nustatyta, kad Objektai yra žemės sklype, kuris nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Nekilnojamojo turto registre Objektai ir nuosavybės teisės į juos neįregistruotos. Remiantis į bylą pateiktais duomenimis, jokių kitų, išskyrus pareiškėjo pateiktus dokumentus, kurie patvirtintų Objektų pastatymo faktą, neišliko. Iki 1991 m. galiojusios teisės normos ir teismų praktika suformavo prezumpciją, pagal kurią visi viešosios nuosavybės teisės objektai priklauso valstybei, jeigu nėra įrodyta, kad jie įstatymų nustatyta tvarka būtų perduoti savivaldybės nuosavybėn (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2000-09-20 nutartis Nr. 3K-3-856/2000, 2008-03-14 nutartis Nr. 3K-7-38/2008). Minėti Objektai nėra nei Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, nei valstybės bananse, ir tiek valstybė, tiek savivaldybė neturi formalios nuosavybės teisės į šios

nekilnojamuosius daiktus. Iš pareiškėjo pateiktų dokumentų matyti, kad Objektai (turtas) buvo pastatyti kaip valstybės nuosavybės objektas ir nuo pat jo sukūrimo iki šio momento išsaugojo valstybės nuosavybės statusą.

Teismo vertinimu, pareiškėjo patikslintame pareiškingame prašomas nustatyti juridinę reikšmę turintis faktas sukels materialines teises pasekmes, pareiškėjas neturi dokumentų, patvirtinančių tą juridinį faktą ir pareiškėjas negali kitokia, t. y. ne teismo, tvarka gauti dokumentų, patvirtinančių atitinkamą juridinę reikšmę turintį faktą. Įvertinus visumą nustatytų faktinių aplinkybių, pateiktų rašytinių įrodymų, paaiškinimų, teismas sprendžia, kad yra pagrindas pareiškingą tenkinti ir nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad žemės sklypo, esančio Filaretų g. 36, Vilniuje (žemės sklypo kadastrinis Nr. 0101/0044:290, unikalus Nr. 4400-2101-7747), kadastro duomenų byloje, parengtoje VI „Registrų centas“ matininko R. Laurinkaus, esančiame žemės sklypo plane pažymėti transporto priemonių stovėjimo aikštelė „a1“, pėsčiųjų takai „p1“, „p2“, „p3“, „p4“, laiptai „l1“ (unikalus Nr. 4400-5109-4072), futbolo aikštė „a2“, bėgimo takas „p5“ (unikalus Nr. 4400-5109-4083), vaikų žaidimų aikštelės „a3“, „a4“, „a5“, pėsčiųjų takas „p6“ (unikalus Nr. 4400-5109-4094), nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Šis juridinę reikšmę turintis faktas nustatomas dėl valstybės daiktinių teisių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259, 263-268, 270, 444 straipsniais,

n u s p r e n d ž i a :

pareiškingą tenkinti visiškai.

Nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad žemės sklypo, esančio Filaretų g. 36, Vilniuje (žemės sklypo kadastrinis Nr. 0101/0044:290, unikalus Nr. 4400-2101-7747), kadastro duomenų byloje, parengtoje VI „Registrų centas“ matininko R. Laurinkaus, esančiame žemės sklypo plane pažymėti aikštelė „a1“, pėsčiųjų takai „p1“, „p2“, „p3“, „p4“, laiptai „l1“ (unikalus Nr. 4400-5109-4072), futbolo aikštė „a2“, bėgimo takas „p5“ (unikalus Nr. 4400-5109-4083), vaikų žaidimų aikštelės „a3“, „a4“, „a5“, pėsčiųjų takas „p6“ (unikalus Nr. 4400-5109-4094),

Šis juridinę reikšmę turintis faktas nustatomas dėl valstybės daiktinių teisių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.

Sprendimas per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Vilniaus apygardos teismui per Vilniaus miesto apylinkės teismą.

Teisėja

Jurgita Rimeikienė